Downloaded via the EU tax law app / web

62014CJ0493
DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

21. juli 2016 (*1)

»Præjudiciel forelæggelse — statsstøtte — støtteordning i form af lempelser af miljøafgifter — forordning (EF) nr. 800/2008 — former for støtte, der kan anses for at være forenelige med det indre marked og fritaget for underretning — bindende karakter af betingelserne for fritagelse — artikel 3, stk. 1 — udtrykkelig henvisning til denne forordning i støtteordningen«

I sag C-493/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig) ved afgørelse af 31. oktober 2014, indgået til Domstolen den 6. november 2014, i sagen:

Dilly's Wellnesshotel GmbH

mod

Finanzamt Linz,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta, og dommerne A. Arabadjiev, C.G. Fernlund, S. Rodin og E. Regan (refererende dommer),

generaladvokat: N. Wahl

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 21. januar 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

—

Dilly’s Wellnesshotel GmbH ved Rechtsanwalt M. Kroner og K. Caspari

—

den østrigske regering ved C. Pesendorfer og M. Klamert, som befuldmægtigede

—

den estiske regering ved K. Kraavi-Käerdi, som befuldmægtiget

—

Europa-Kommissionen ved R. Sauer, P. N?me?ková og K. Herrmann, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. marts 2016,

afsagt følgende

Dom

1

Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 17, stk. 1, og artikel 25 i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til […] artikel [107 TEUF og 108 TEUF] (Generel gruppefritagelsesforordning) (EUT 2008, L 214, s. 3).

2

Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Dilly's Wellnesshotel GmbH, en tjenesteyder, og Finanzamt Linz (skattekontoret i Linz, Østrig) vedrørende sidstnævntes afslag på selskabets anmodning om godtgørelse af energiafgifter for 2011.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning (EF) nr. 659/1999

3

Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af […] artikel [108 TEUF] (EFT 1999, L 83, s. 1) bestemte i artikel 2 med overskriften »Anmeldelse af ny støtte« følgende:

»1. Medmindre andet er fastsat i forordninger udstedt i medfør af […] artikel [109 TEUF] eller i medfør af andre relevante bestemmelser i traktaten, skal planer om at yde ny støtte anmeldes i tilstrækkelig god tid til Kommissionen af den pågældende medlemsstat [...]«

Forordning (EF) nr. 994/98

4

Fjerde til syvende betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel [107 TEUF og 108 TEUF] på visse former for horisontal statsstøtte (EFT 1998, L 142, s. 1) havde følgende ordlyd:

»(4)

Kommissionen har anvendt [...] artikel [107 TEUF og 108 TEUF] i talrige beslutninger og har desuden bekendtgjort sin politik i en række meddelelser; i lyset af Kommissionens store erfaring med anvendelsen af [...] artikel [107 TEUF og 108 TEUF] og de generelle tekster, Kommissionen har vedtaget på grundlag af disse bestemmelser, bør Kommissionen for at sikre effektivt tilsyn og forenkle administrationen, uden at dens kontrol derved svækkes, have bemyndigelse til – gennem forordninger på områder, hvor den har tilstrækkelig erfaring til at fastlægge generelle kriterier for forenelighed – at erklære, at visse former for støtte er forenelige med [det indre] marked[...] i

medfør af en eller flere af bestemmelserne i [...] artikel [107, stk. 2 og 3, TEUF] og ikke er omfattet af proceduren efter artikel [108, stk. 3, TEUF];

(5)

gruppefritagelsesforordninger vil øge gennemsigtigheden og retssikkerheden [...]

(6)

Kommissionen bør ved udstedelsen af forordninger om fritagelse af støtteformer for underretningspligten i henhold til […] artikel [108, stk. 3, TEUF] specificere [...] kontrolbetingelserne, for at sikre, at den støtte, der er omfattet af denne forordning, er forenelig med [det indre marked]

(7)

Kommissionen bør ved udstedelsen af forordninger om fritagelse af støtteformer for underretningspligten i henhold til [...] artikel [108, stk. 3, TEUF] stille yderligere betingelser for at sikre, at den støtte, der er omfattet af denne forordning, er forenelig med [det indre] marked].«

5

Forordningens artikel 1 med overskriften »Gruppefritagelser« har følgende ordlyd:

»1. Kommissionen kan ved forordning udstedt i overensstemmelse med proceduren i nærværende forordnings artikel 8 og […] artikel [107 TEUF] erklære, at følgende former for støtte er forenelige med [det indre marked] og ikke omfattet af underretningspligten i […] artikel [108, stk. 3, TEUF]:

a)

støtte til:

[…]

iii)

miljøbeskyttelse

[…]

2. Forordninger som omhandlet i stk. 1 skal for hver enkelt støttekategori indeholde angivelse af:

[…]

e)

tilsynsvilkårene i henhold til artikel 3.

[…]«

6

Nævnte forordnings artikel 3 med overskriften »Gennemsigtighed og tilsyn« fastsatte:

»1. Ved udstedelsen af forordninger i medfør af artikel 1 skal Kommissionen give

medlemsstaterne detaljerede regler for at sikre gennemsigtighed i og tilsyn med den støtte, der er fritaget for underretning i medfør af sådanne forordninger. Disse regler omfatter navnlig de forpligtelser, der er omhandlet i stk. 2, 3 og 4.

[…]«

7

Forordning nr. 994/98 blev ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 733/2013 af 22. juli 2013 (EUT 2013, L 204, s. 11) og efterfølgende ophævet ved Rådets forordning (EU) nr. 2015/1588 af 13. juli 2015 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse former for horisontal statsstøtte (EUT 2015, L 248, s. 1).

Forordning nr. 800/2008

8

5., 7. og 46. betragtning til forordning nr. 800/2008 havde følgende ordlyd:

»(5)

Denne forordning bør fritage enhver form for støtte, der opfylder de relevante betingelser heri, samt alle støtteordninger, forudsat at enhver individuel støtte, der kan ydes i henhold til sådanne ordninger, opfylder de relevante betingelser i denne forordning. Af hensyn til gennemsigtigheden og for at sikre en mere effektiv kontrol med statsstøtte bør enhver individuel støtte, der ydes i henhold til denne forordning, indeholde en udtrykkelig henvisning til den relevante bestemmelse i kapitel II og til den nationale lovgivning, som den individuelle støtte er baseret på.

[…]

(7)

Statsstøtte som omhandlet i [...] artikel [107, stk. 1, TEUF,] der ikke er omfattet af denne forordning, bør fortsat være anmeldelsespligtig efter [...] artikel [108, stk. 3, TEUF] [...]

[…]

(46)

På baggrund af erfaringerne med anvendelsen af EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse bør [...] visse former for støtte i form af lempelser af miljøafgifter være fritaget for anmeldelsespligten.«

9

Artikel 1 i forordning nr. 800/2008 med overskriften »Anvendelsesområde«, der fremgik af denne forordnings kapitel I med overskriften »Fælles bestemmelser«, bestemte i stk. 1 følgende:

»Denne forordning finder anvendelse på følgende kategorier af støtte:

[…]

d)

støtte til miljøbeskyttelse

[…]«

10

Forordningens artikel 3 med overskriften »Betingelser for fritagelse«, der ligeledes fremgik af det nævnte kapitel I, bestemte i stk. 1 følgende:

»Støtteordninger, der opfylder alle betingelserne i denne forordnings kapitel I og de relevante bestemmelser i denne forordnings kapitel II, er forenelige med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107, stk. 3, TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i [...] artikel [108, stk. 3, TEUF,] forudsat at enhver form for individuel støtte, der ydes i henhold til en sådan ordning, opfylder alle betingelserne i denne forordning, og ordningen indeholder en udtrykkelig henvisning til denne forordning med angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende.«

11

Den nævnte forordnings artikel 25 med overskriften »Støtte i form af lempelser af miljøafgifter«, der fremgik af afsnit 4 med overskriften »Støtte til miljøbeskyttelse« i kapitel II til forordning nr. 800/2008 med overskriften »Særlige bestemmelser om de forskellige former for støtte«, bestemte følgende:

»1. Miljøstøtteordninger i form af lempelser af miljøafgifter, der opfylder betingelserne i [Rådets] direktiv 2003/96/EF [af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT 2003, L 283, s. 51)], er forenelige med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107], stk. 3, [TEUF] og er fritaget for anmeldelsespligten i artikel [108, stk. 3, TEUF], forudsat at betingelserne i stk. 2 og 3 i nærværende artikel er opfyldt.

[…]«

12

Forordning nr. 800/2008 blev ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 1224/2013 af 29. november 2013 (EUT 2013, L 320, s. 22), for så vidt angår gyldighedsperioden. Denne blev således forlænget frem til den 30. juni 2014. Forordning nr. 800/2008 blev dernæst ophævet ved Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT 2014, L 187, s. 1).

Østrigsk ret

13

I henhold til finansloven (Budgetbegleitgesetz) af 30. december 2011 (BGBl. I, 111/2010, herefter »BBG 2011«) blev servicevirksomheder udelukket fra godtgørelse af energiafgifter.

14

§ 2, stk. 1, i Energieabgabenvergütungsgesetz (lov om godtgørelse af energiafgifter, herefter »EAVG«), som ændret ved § 72 i BBG 2011, har følgende ordlyd:

»Der findes kun en ret til godtgørelse for virksomheder, hvis hovedaktivitet påviseligt består i produktion af materielle goder, og for så vidt som de ikke leverer de i § 1, stk. 3, omhandlede

energiressourcer eller varme (damp eller varmt vand) fra de i denne § 1, stk. 3, omhandlede energiressourcer.«

15

Det tidsmæssige anvendelsesområde for § 2 er fastsat i § 4, stk. 7, i EAVG, der bestemmer følgende:

»§ 2 og 3 [i EAVG] finder anvendelse på anmodninger om godtgørelse for perioden efter den 31. december 2010, såfremt Europa-Kommissionen godkender dem.«

16

Følgende fremgår af forarbejderne til EAVG i forbindelse med denne lovs § 4, stk. 7:

»Anvendelsen af de ændrede bestemmelser er betinget af, at de godkendes af Europa-Kommissionen. Denne ændring træder i kraft i forbindelse med anvendelse af energi efter den 31. december 2010. Anmodninger fra servicevirksomheder vedrørende perioder efter den 31. december 2010 vil således ikke længere blive imødekommet. Hvis ændringen af EAVG godkendes af Kommissionen som tilladt statsstøtte, skal begrænsningen af loven til kun at gælde for produktionsvirksomheder finde anvendelse fra den 1. januar 2011, således at servicevirksomheder efter denne dato ikke længere har ret til godtgørelse af energiafgift for den anvendte energi. Hvis Kommissionen ikke godkender ændringen, forbliver den nuværende juridiske situation uændret, således at såvel produktionsvirksomheder som servicevirksomheder har ret til godtgørelse af energiafgifter.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

17

Den 29. december 2011 indgav Dilly’s Wellnesshotel en anmodning om godtgørelse af energiafgifter for 2011.

18

Denne anmodning blev ved afgørelse af 21. februar 2012 afslået under henvisning til den nye lovgivning indeholdt i BBG 2011, hvorefter kun produktionsvirksomheder har ret til godtgørelse af energiafgifter fra den 1. januar 2011. Et søgsmål anlagt af Dilly’s Wellnesshotel ved Unabhängiger Finanzsenat (domstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig), som er blevet erstattet af Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig), blev forkastet.

19

Ved afgørelse af 19. marts 2013 (2013/15/0053) fastslog Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig) i forlængelse af en dom afsagt af samme domstol den 22. august 2012 (2012/17/0175), at servicevirksomheder endnu havde ret til godtgørelse af energiafgifter for januar 2011. Ifølge denne domstol havde Kommissionen endnu ikke for denne måned godkendt den nye lovgivning, der havde været genstand for en erklæring i medfør af forordning nr. 800/2008, som kun vedrørte perioden fra den 1. februar 2011.

20

Dilly’s Wellnesshotel indgav en supplerende administrativ klage til Unabhängiger Finanzsenat (domstol i skatte- og afgiftsretlige sager), hvormed selskabet i det væsentlige bl.a. anmodede om,

at dets anmodning om godtgørelse af energiafgiften for perioden mellem januar og december 2011 fuldt ud blev taget til følge. Såfremt en kombineret anvendelse af EAVG's § 2, stk. 1, og § 4, stk. 7, udgjorde en tilsidesættelse af EU-retten, ville den nye lovgivning indført med BBG 2011 ifølge Dilly's Wellnesshotel ikke finde anvendelse, og servicevirksomheder kunne fortsat være omfattet af godtgørelse af energiafgifter for hele 2011 og derefter.

21

Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at den oprindelige udgave af EAVG (BGBl. 201/1996) i § 2, stk. 1, foreskrev en godtgørelse af energiafgifter for virksomheder, der hovedsageligt foretager »produktion af materielle goder«. Levering af tjenesteydelser var udelukket fra godtgørelse af denne afgift.

22

I dom af 8. november 2001, Adria-Wien Pipeline og Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C-143/99, EU:C:2001:598) fastslog Domstolen, at nationale foranstaltninger, der fastsætter en delvis godtgørelse af energiafgifter på naturgas og elektricitet, men som kun yder denne godtgørelse til virksomheder, hvis hovedaktivitet påviseligt består i produktion af materielle goder, skal anses for statsstøtte som omhandlet i artikel 107 TEUF.

23

Den østrigske lovgivning om godtgørelse af energiafgifter er efterfølgende blevet ændret flere gange.

24

I den foreliggende sag er den forelæggende ret i tvivl om foreneligheden af den nye lovgivning om godtgørelse af energiafgifter, der følger af BBG 2011, med forordning nr. 800/2008.

25

For det første er denne ret i tvivl om, hvorvidt Republikken Østrig kan påberåbe sig fritagelsen i artikel 25 i forordning nr. 800/2008 i forbindelse med den pågældende nationale lovgivning, når tre af de i kapitel I i denne forordning omhandlede betingelser ikke er overholdt.

26

For det første indeholder denne lovgivning hverken en henvisning til forordning nr. 800/2008 eller til offentliggørelsen af denne forordning i Den Europæiske Unions Tidende. For det andet bemærkes, at selv om nævnte forordnings artikel 9, stk. 1, bestemmer, at fremsendelse til Kommissionen af kortfattede oplysninger om støtteforanstaltningen skal ske inden 20 arbejdsdage »efter ikrafttrædelsen af en støtteordning«, blev der i nærværende sag givet meddelelse for sent. Den forelæggende ret har for det tredje henvist til, at offentliggørelsen på internettet af teksten til den pågældende støtteordning ikke er foretaget i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, da den internetadresse, der er fremsendt til Kommissionen, ikke har gjort det muligt – og det er stadig ikke er muligt – at få adgang til den pågældende tekst.

27

For det andet ønsker den forelæggende ret oplyst, om en støtteforanstaltning kan være omfattet af fritagelsen i artikel 25 i forordning nr. 800/2008, når betingelserne i forordningens kapitel II ikke er opfyldt. Den i hovedsagen omhandlede støtteordning er navnlig hverken kendetegnet ved en

nedbringelse af skaderne på miljøet, en forebyggelse af sådanne skader eller en rationel udnyttelse af naturressourcerne eller energibesparelser. Den nævnte ret er således i tvivl om, hvorvidt den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning udgør støtte med henblik på »miljøbeskyttelse« som omhandlet i denne forordnings artikel 17, stk. 1.

28

For det tredje er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt betingelsen i artikel 25, stk. 3, i forordning nr. 800/2008 om, at afgiftslempelser ydes for højst ti år, er overholdt, da den i hovedsagen omhandlede støtteordning ikke indeholder nogen udtrykkelig begrænsning af den periode, inden for hvilken der kan ydes godtgørelse af afgifter, eller nogen henvisning til den i den til Kommissionen den 7. februar 2011 fremsendte fritagelsesmeddelelse omhandlede periode.

29

Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1)

Strider det mod EU-retten, såfremt en støtteordning er baseret på den særlige procedure i artikel 25 i forordning nr. 800/2008 med henblik på at blive fritaget for anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF, men ikke overholder forskellige forpligtelser i kapitel I i denne forordning og desuden heller ikke indeholder en henvisning til forordningen?

2)

Strider det mod EU-retten, såfremt en støtteordning er baseret på den særlige procedure i artikel 25 i forordning nr. 800/2008, der gælder for støtte til miljøbeskyttelse, men betingelserne i kapitel II – dvs. støtte til miljøbeskyttelsesforanstaltninger og/eller energibesparende foranstaltninger i henhold til forordningens artikel 17, nr. 1) – ikke foreligger?

3)

Er EU-retten til hinder for en national ordning, som ikke indeholder nogen tidsbegrænsning og heller ingen henvisning til den periode, der er anført i fritagelsesmeddelelsen, således at den begrænsning af godtgørelsen af energiafgifter til ti år, der kræves i artikel 25, stk. 3, i forordning nr. 80/2008, kun fremgår af fritagelsesmeddelelsen?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

30

Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 skal fortolkes således, at en manglende udtrykkelig henvisning i en støtteordning som den i hovedsagen omhandlede til denne forordning via en angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende er til hinder for, at denne ordning anses for at opfylde betingelserne for at blive fritaget i henhold til den nævnte forordnings artikel 25, stk. 1 for anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF.

31

Herved bemærkes, at anmeldelsespligten udgør et af de grundlæggende elementer i den ved EUF-traktaten indførte kontrolordning på området for statsstøtte. Under denne ordning har medlemsstaterne pligt til dels at meddele Kommissionen enhver foranstaltning vedrørende indførelse eller ændring af en støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, dels ikke at gennemføre en sådan foranstaltning i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, TEUF, så længe den nævnte institution ikke har vedtaget en endelig beslutning vedrørende foranstaltningen (dom af 8.12.2011, France Télécom mod Kommissionen, C-81/10 P, EU:C:2011:811, præmis 58).

32

Den forpligtelse, der påhviler den pågældende medlemsstat, til at anmelde nye påtænkte støtteforanstaltninger til Kommissionen er præciseret i artikel 2 i forordning nr. 659/1999.

33

I overensstemmelse med artikel 109 TEUF kan Rådet for Den Europæiske Union udstede de fornødne forordninger med henblik på anvendelsen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF og især fastlægge betingelser for anvendelsen af artikel 108, stk. 3, samt de former for støtte, som skal være undtaget fra den i den sidstnævnte bestemmelse fastsatte fremgangsmåde.

34

Det fremgår i øvrigt af artikel 108, stk. 4, TEUF, at Kommissionen kan vedtage forordninger vedrørende de former for statsstøtte, som Rådet i overensstemmelse med artikel 109 TEUF har bestemt kan være undtaget fra proceduren i artikel 108, stk. 3, TEUF.

35

Forordning nr. 994/98 blev således vedtaget i medfør af EF-traktatens artikel 94 (derefter artikel 89 EF, nu artikel 109 TEUF), som direktiv 800/2008 efterfølgende blev vedtaget i medfør af.

36

Det følger heraf, at på trods af den forpligtelse til forudgående anmeldelse af enhver foranstaltning til indførelse af eller ændring af ny støtte, der påhviler medlemsstaterne i henhold til traktaterne, og som udgør et grundlæggende element i kontrollen med statsstøtte, hvis en støtteforanstaltning, der vedtages af en medlemsstat, opfylder de relevante betingelser i forordning nr. 800/2008, kan denne medlemsstat påberåbe sig muligheden for at blive fritaget for sin anmeldelsespligt. Derimod fremgår det af syvende betragtning til forordning nr. 800/2008, at statsstøtte, der ikke er omfattet af denne forordning, fortsat bør være anmeldelsespligtig efter artikel 108, stk. 3, TEUF.

37

Som generaladvokaten har anført i punkt 1 i forslaget til afgørelse, følger det heraf, at forordning nr. 800/2008 og de heri fastsatte betingelser som en ændring til den hovedregel, som anmeldelsespligten udgør, skal fortolkes restriktivt.

38

En sådan tilgang bestyrkes, når henses til de mål, som forfølges med gruppefritagelsesforordninger for kategorier af støtte, som beskrevet i fjerde og femte betragtning til forordning nr. 994/98. Mens Kommissionen har bemyndigelse til at vedtage sådanne forordninger for at sikre effektivt tilsyn med konkurrencereglerne vedrørende statsstøtte og

forenkle administrationen, uden at dens kontrol på dette område derved svækkes, har sådanne forordninger således ligeledes til formål at øge gennemsigtigheden og retssikkerheden. Overholdelse af de i disse forordninger – og herunder følgelig i forordning nr. 800/2008 – fastsatte betingelser gør det muligt at sikre, at disse formål fuldt ud opfyldes.

39

I nærværende sag er det ubestridt, at den pågældende nationale lovgivning ikke blev anmeldt til Kommissionen i henhold til artikel 2 i forordning nr. 659/1999, og at den eneste fritagelse for anmeldelsespligten, der kunne finde anvendelse, er den i artikel 25 i forordning nr. 800/2008 omhandlede fritagelse.

40

Ifølge artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 800/2008, som fremgår af dennes kapitel II med overskriften »Særlige bestemmelser om de forskellige former for støtte«, er miljøstøtteordninger i form af lempelser af miljøafgifter, der opfylder betingelserne i direktiv 2003/96, og betingelserne i artikel 25, stk. 2 og 3, i forordning nr. 800/2008, forenelige med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten i artikel 108, stk. 3, TEUF.

41

Uden at det er nødvendigt at bedømme de betingelser, hvortil der henvises i artikel 25 i forordning nr. 800/2008, hvilke er genstand for det andet og det tredje spørgsmål, skal det imidlertid bemærkes, at i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, der fremgår af den nævnte forordnings kapitel I med overskriften »Fælles bestemmelser«, kan en støtteordning kun fritages for denne anmeldelsespligt bl.a. på betingelse af, at denne ordning indeholder en udtrykkelig henvisning til denne forordning med angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende.

42

Det er i hovedsagen ubestridt, at den pågældende støtteordning ikke indeholder en sådan henvisning til forordning nr. 800/2008.

43

Den østrigske regering har herved i retsmødet anført, at der efterfølgende blev vedtaget en gennemførelsesforanstaltning på nationalt plan med henblik på at afhjælpe den manglende henvisning til forordning nr. 800/2008 i den i hovedsagen omhandlede støtteordning, og at denne foranstaltning blev meddelt Kommissionen i løbet af 2014 i henhold til forordning nr. 651/2014.

44

Det er dog tilstrækkeligt at bemærke, at uanset den eventuelle retlige karakter af den pågældende foranstaltning kan denne under alle omstændigheder ikke rette op på fraværet af en henvisning til forordning nr. 800/2008 i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning for den relevante periode.

45

Det skal ligeledes bemærkes, som generaladvokaten har anført i punkt 54 og 55 i forslaget til afgørelse, at den bindende karakter af en henvisning til forordning nr. 800/2008 i en given støtteordning, for at en medlemsstat kan påberåbe sig en fritagelse i henhold til denne forordning,

fremgår af selve ordlyden af den nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, hvorefter støtteordninger, der navnlig opfylder »alle betingelserne« fastsat i kapitel I til forordning nr. 800/2008, er fritaget for anmeldelsespligten, forudsat at enhver form for individuel støtte, der ydes i henhold til en sådan ordning, opfylder »alle betingelserne« i denne forordning, og ordningen »indeholder en udtrykkelig henvisning« til den nævnte forordning.

46

Denne fortolkning bekræftes af såvel formålet med artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 som af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår.

47

Hvad for det første angår den sammenhæng, hvori den nævnte bestemmelse indgår, bemærkes dels, at artikel 3 i forordning nr. 800/2008 har overskriften »Betingelser for fritagelse«, hvilket betyder, at der kræves en overholdelse af de i denne artikel fastsatte betingelser, for at en given støtteforanstaltning i henhold til denne forordning kan fritages for anmeldelsespligten. Dels skal artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 læses i lyset af betragtningerne til denne forordning, og navnlig femte betragtning hertil, hvorefter forordningen bør fritage enhver form for støtte, der opfylder »de relevante betingelser« heri, samt alle støtteordninger, forudsat at enhver individuel støtte, der kan ydes i henhold til sådanne ordninger, opfylder »de relevante betingelser« i denne forordning.

48

Hvad for det andet angår formålet med kravet om en udtrykkelig henvisning til forordning nr. 800/2008 kan dette også udledes af den nævnte femte betragtning, hvorefter, »[a]f hensyn til gennemsigtigheden og for at sikre en mere effektiv kontrol med statsstøtte bør enhver individuel støtte, der ydes i henhold til denne forordning, indeholde en udtrykkelig henvisning til den relevante bestemmelse i kapitel II og til den nationale lovgivning, som den individuelle støtte er baseret på«.

49

Endvidere og mere overordnet bestemmer artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 994/98, at, »[v]ed udstedelsen af forordninger i medfør af artikel 1 skal Kommissionen give medlemsstaterne detaljerede regler for at sikre gennemsigtighed i og tilsyn med den støtte, der er fritaget for underretning i medfør af sådanne forordninger [...]«. Ligeledes anføres det i femte betragtning til denne forordning, at »gruppefritagelsesforordninger vil øge gennemsigtigheden og retssikkerheden […]«.

50

Som Kommissionen har gjort gældende, og som anført af generaladvokaten i punkt 58 i forslaget til afgørelse, gør en udtrykkelig henvisning til forordning nr. 800/2008 i en given støtteordning det muligt for støttemodtagerne og deres konkurrenter at forstå årsagerne til, at denne foranstaltning kan gennemføres, selv om den hverken er blevet anmeldt til Kommissionen eller godkendt af denne. En sådan henvisning gør det ikke blot muligt for Kommissionen at udøve sin kontrol, men også for berørte tredjeparter at blive orienteret om de påtænkte støtteforanstaltninger, så de eventuelt kan udøve deres processuelle rettigheder.

51

Henset til samtlige ovenstående betragtninger må det fastslås, at den i artikel 3, stk. 1, i forordning

nr. 800/2008 fastsatte betingelse, hvorefter en støtteordning med henblik på at blive fritaget for anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF skal indeholde en udtrykkelig henvisning til denne forordning, ikke udgør en simpel formalitet, men er af bindende karakter, således at en tilsidesættelse heraf er til hinder for en fritagelse for denne pligt i henhold til den nævnte forordning.

52

Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 skal fortolkes således, at en manglende udtrykkelig henvisning i en støtteordning som den i hovedsagen omhandlede til denne forordning via en angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende er til hinder for, at denne ordning anses for at opfylde betingelserne for at blive fritaget i henhold til den nævnte forordnings artikel 25, stk. 1 for anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF.

Om det andet og det tredje spørgsmål

53

Henset til svaret på det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet og det tredje spørgsmål.

Sagens omkostninger

54

Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 3, stk. 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til […] artikel [107 TEUF og 108 TEUF] (Generel gruppefritagelsesforordning) skal fortolkes således, at en manglende udtrykkelig henvisning i en støtteordning som den i hovedsagen omhandlede til denne forordning via en angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende er til hinder for, at denne ordning anses for at opfylde betingelserne for at blive fritaget i henhold til den nævnte forordnings artikel 25, stk. 1 for anmeldelsespligten i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF.

Underskrifter

(*1) – Processprog: tysk.